

บทที่ ๔

หมวดทหารราบที่ ๒

เฮลิคอปเตอร์ฮิวอี้ ลงจอดบนพื้นที่ที่เตรียมไว้เป็นรูปวงกลมบนพื้นดิน ต้นไม้รอบ ๆ ลานจอดเฮลิคอปเตอร์ถูกปกคลุมไปด้วยฝุ่นสีน้ำตาล ตัดกับฉากหลังที่เป็นป่าสีเขียว และใบพัดที่กำลังหมุนทำให้เกิดลมแรงพอที่จะสามารถทำให้เสื้อผ้าของทหารที่กำลังคุ้มกันเฮลิคอปเตอร์ปลิวได้ ทหาร ๓ คนคุ้มกันคนละมุมของลานบิน ขณะที่คนที่ ๔ กำลังให้สัญญาณให้เฮลิคอปเตอร์ลงจอด ทหารเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของหมวดของผม คือหมวดที่ ๒ กองร้อยบราโว่ กองพันทหารราบที่ ๔, กองพลน้อยทหารราบส่งทางอากาศที่ ๕๐๓ ปกติแล้วหมวดทหารราบจะประกอบไปด้วยกำลังพล ๔๓ นาย แต่ในวันนั้นมีทหารอยู่ในหมวดเพียงแค่ ๒๒ นาย

ผมลงจากเฮลิคอปเตอร์ซึ่งจอดรออยู่พักหนึ่งเพื่อส่งสัมภาระและถุงจดหมายที่บรรทุกมาด้วย จดหมายเหล่านั้นคือสิ่งเดียวที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างโลกอันศิวิไลซ์กับโลกที่ผมอยู่ มันช่างต่างกันเหลือเกิน

ผมก้มตัวเดินออกจากเฮลิคอปเตอร์ไปยังทหารคนหนึ่งที่กำลังให้สัญญาณมือเพื่อนำพวกเราไปในพื้นที่ของหมวด ผมเดินเข้าไปใกล้ ๆ ทหารคนนั้นและถามว่าที่บังคับการของผู้หมวดอยู่ไหน เขาชี้ไปข้างหลังและทำสีหน้าท่าทางดูหมิ่นดูแคลน หลังจากที่เฮลิคอปเตอร์ยกตัวขึ้น ทหาร

ทั้ง ๔ นายที่ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกการขึ้นลงของเฮลิคอปเตอร์ ก็ถอนตัวเข้าไปในพื้นที่ของหมวด ผมเดินตามทหารเหล่านั้นเข้าไปในพื้นที่เช่นกัน การแสดงออกทางสีหน้าของทหารคนนั้นยังชัดเจนอยู่ในใจผม

ในปี ค.ศ. ๑๙๗๐ ประเทศสหรัฐอเมริการับรู้ถึงความล้มเหลวของโครงการหมู่บ้านยุทธศาสตร์ในเวียดนาม แต่ก็ตอบสนองซ้ำในการยกเลิกโครงการ เป้าหมายของโครงการนี้คือการตัดการส่งกำลังบำรุงของพวกเขาเวียดนามซึ่งอาศัยหมู่บ้านในชนบทเป็นฐานส่งกำลัง ทั้งกำลังพลและยุทโธปกรณ์ ทฤษฎีนี้ถูกใช้ครั้งแรกโดยทหารอังกฤษที่ประเทศมาเลเซีย แต่ดูเหมือนว่ามันจะเหมือนทฤษฎีอื่น ๆ ที่นำมาประยุกต์ใช้ที่เวียดนามคือไม่ค่อยประสบผลสำเร็จ ข้าศึกในสมรภูมิแห่งนี้ก็คือประชาชนในจังหวัดบินดิน จริง ๆ แล้วทหารเวียดนามกับชาวนาไม่ต่างกันเลย ชาวนาก็คือทหาร และทหารก็คือชาวนา พวกเขาเป็นครอบครัวเดียวกัน ไม่มีอะไรจะมาแบ่งแยกพวกเขาได้ ไม่ว่าจะเป็นลวดหนามที่ขวางกั้น เคอร์ฟิว หรือแม้กระทั่งทหารจากที่ไหน ๆ ในโลก และต่อให้พวกเขาขาดการสนับสนุนด้านอาหารหรือยุทโธปกรณ์ใด ๆ ในพื้นที่ ก็จะมีการสนับสนุนจากประเทศเวียดนามเหนือเสมอ สมรภูมินี้ไม่เหมือนกับที่ประเทศมาเลเซีย มันมากกว่าสงครามกลางเมือง คือมีการแทรกแซงจากต่างชาติที่ให้การสนับสนุนทั้งอาวุธยุทโธปกรณ์และกำลังพล เมื่อพูดถึงโครงการหมู่บ้านยุทธศาสตร์ที่เริ่มใช้มาตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๖๐ รัฐบาลสหรัฐได้ลงทุนไปกับโครงการนี้เป็นจำนวนมาก เวลาผ่านไป ๑๐ ปี มันล้มเหลวไม่เป็นท่าเลย แต่ถ้าเราไปดูข้อมูลสถิติของรัฐบาลเวียดนามใต้จะพบว่าในรายงานมีแต่การเขียนไปในทิศทางว่าประสบความสำเร็จอย่างโน้นอย่างนี้

การยอมรับความจริงเป็นสิ่งที่ยาก และในกองทัพก็เหมือนกัน กว่า จะทำอะไรก็ช้า และในฤดูร้อนปี ค.ศ. ๑๙๗๐ หมวดของผมก็ได้รับการกิจ

ให้คุ้มครองหมู่บ้านทรงแลมในตำบลแหลมควานจังหวัดบิ่ญดิน ในบรรดาพื้นที่ทั้งหมดที่พวกเราต้องมาปฏิบัติการผมคิดว่าหมู่บ้านทรงแลมนี้แหละเป็นถิ่นของพวกเวียดนาม

ทรงแลมอยู่ห่างจากถนนหมายเลข ๑ ซึ่งทอดตัวในแนวเหนือ-ใต้ ประมาณ ๗ กิโลเมตรและอยู่ห่างจากทะเลจีนใต้ไปทางทิศตะวันตก ประมาณ ๓ กิโลเมตร ประชากรของหมู่บ้านมีประมาณ ๑,๓๐๐ คน ส่วนมากเป็นคนสูงอายุ ผู้หญิง และเด็ก ส่วนชายวัยฉกรรจ์ หรือแม้กระทั่งเด็กวัยรุ่นต่างต้องไปรบ ถ้าไม่อยู่ข้างพวกเวียดนามก็รับใช้กองทัพของประเทศเวียดนามใต้

ชีวิตของพวกเขาสองฝ่ายค่อนข้างลำบาก ทหารเวียดนามใต้แทบไม่เคยได้กลับบ้าน เพราะเสี่ยงต่อการถูกจับไปเข้า “รับการศึกษาใหม่” สำหรับพวกเวียดนาม ส่วนใหญ่จะฝังตัวอยู่ในพื้นที่และถ้าได้รับบาดเจ็บก็มักจะเสียชีวิตลง

หมวดของผมมีขนาดกำลังพล ๒๒ นายฝังตัวอยู่ในพื้นที่ที่ควบคุมโดยพวกเวียดนาม ที่นี้ดวงอาทิตย์ตกเร็ว สำหรับตอนนี้ก็เริ่มมืดแล้ว ผมเดินไปหาผู้หมวดคนก่อนที่กำลังนอนขดตัวด้วยความหดหู่หมดหวัง ขณะที่ผมกำลังก้มตัวลงเพื่อแนะนำตัวเอง เขาก็ใช้สัญญาณมือบอกให้ผมก้มลง ทำราวกับว่าภายในพื้นที่หมวดมีอันตรายยิ่งงี้ยังงั้น ผมหมอบลงตามที่เขาแนะนำ และแนะนำตัวเอง

“สวัสดีครับ ผมชื่อ จิม แมคคาน่า”

“ผมชื่อ ทอม รอฟ คุณมาแทนที่ผมใช้ไหม” เขาพูดด้วยน้ำเสียงที่ตื้อใจอย่างเห็นได้ชัด

ผมพูดต่อว่า “ใช่ มันเกิดอะไรขึ้นที่นี่ครับ”

ในขณะที่เขากำลังบรรยายให้ผมฟังถึงสถานการณ์ที่นี่ว่ายากลำบากเพียงไร ผมก็ถามเขาถึงสถานภาพของหมวดของเรา มีการจัดกำลังแบบไหน อุปนิสัยของลูกหมวดแต่ละคนเป็นอย่างไร รวมถึงยุทธวิธีของฝ่ายตรงข้ามและสภาพแวดล้อม แต่สิ่งที่เขาตอบกลับมามันกลายเป็นความกังวลเกี่ยวกับความอยู่รอดของเขาเอง อย่างโน้นอย่างนี้ประมาณว่า ครอบครัวเขาขาดเขาไม่ได้ เขาไม่สามารถจะมาเสี่ยงชีวิตในที่แบบนี้ได้ และไม่ควรจะมาเป็นผู้นำหมวดทหารราบด้วยซ้ำ เขารักชีวิตของเขาเองมากกว่าชีวิตของลูกน้องอย่างเห็นได้ชัด

หลายชั่วโมงผ่านไปผมก็ยังไม่ได้ขยับไปจากที่ซึ่งอยู่ใจกลางหมวด ผมเริ่มเอะใจถึงความปลอดภัยของผู้บังคับหมวดว่าช่างมีมากเหลือเกิน เพราะอยู่ท่ามกลางลูกน้องที่เดินไปมาขวกไขว่ บางคนก็ปรับปรุงที่มั่นของตัวเองให้แน่นหนา และบางส่วนของหมวดก็กำลังจะออกไปลาดตระเวน แต่คำสั่งในการลาดตระเวนดูเหมือนจะไม่ได้มาจากผู้บังคับหมวด รอฟฟ์ยังพูดจ้ออยู่อย่างไร้จุดหมาย และยังเน้นย้ำว่าเขาต้องกลับไปดูแลลูก ๒ คนและภรรยา กว่าที่จะวกกลับมาเรื่องที่เป็นสาระก็พักใหญ่

“คุณต้องเข้าใจนะว่า ผมทำทุกอย่างเพื่อพวกเขา พวกเขาต้องการให้ผมกลับบ้านโดยสวัสดิภาพ”

ผมเงยไปพักใหญ่และก็อดสงสัยไม่ได้ว่าเขาเป็นอะไร แต่ดูเหมือนคำถามนี้มีคำตอบอยู่ในตัวเองอยู่แล้ว

เขาพูดต่อ “พวกเขาเป็นทหารที่ดีนะ รู้หน้าที่” ดูท่ารอฟฟ์เองก็ยอมรับกลาย ๆ ว่าเขาไม่ได้เรื่องเป็นอย่างมาก และความซึ่ซลาดของเขาทำให้เขาพูดในสิ่งที่ไม่ควรไปเรื่อย ๆ

“จริง ๆ แล้วผมจะเป็นฮีโร่ก็ได้นะ บางทีผมก็คิดอยากจะเป็นเหมือนกัน แต่ผมมีครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบ คุณคงเข้าใจผมนะ พวกทหารเหล่านั้นส่วนมากยังเป็นวัยรุ่น ยังไม่มีครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบ”

การสารถาพอย่างไม่มียางอายุของเขาทำให้ผมอึ้งจนพูดไม่ออก เขาไม่ใช่ผู้นำของหมวดอย่างแน่นอน ไม่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และต่อลูกน้อง ในใจเขาลูกน้องต้องอยู่รอบ ๆ ตัวเขาเพื่อสิ่งเดียวคือปกป้องเขาจากข้าศึกเพราะเขามีครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบ ลูกน้องสามารถจำหน่ายตายในสนามรบได้ แต่ชีวิตเขาไม่สามารถจำหน่ายได้

ผมอยากจะคลานออกจากที่นี่ ไม่อยากคุยต่อ แต่มันก็มืดแล้วและผมก็ไม่รู้ว่าจะไปไหนดี ผมหยุดคุยเพราะไม่รู้ว่าจะคุยอะไรต่อและเขาเองก็ไม่อยากคุยต่อด้วย ที่ผ่านมารอฟก็ได้พูดคุยเรื่องไม่เป็นเรื่องไปเยอะแล้ว เขาก็รู้ แต่ดูเหมือนเขาจะไม่แคร์อะไรทั้งสิ้น ไม่มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพของตัวเอง ไม่มีความรู้สึกผิดชอบชั่วดีและความละอายใจในสิ่งที่เขาทำหรือพูด ในสมรภูมิแห่งนี้สิ่งที่มีค่ามากเหนือสิ่งอื่นใดคือการมีชีวิตรอด

นอนก็นอนไม่หลับ จะขยับไปไหนก็ไม่ได้ ผมนอนหงายนิกไปต่าง ๆ นานาว่าผมจะกลายเป็นแบบไบนระหว่างเป็นนักฆ่าเลือดเย็นเหมือนผู้หมวดที่ผมเจอที่กยอนหรือจะเป็นผู้หมวดซี้ชลาดแบบที่นอนอยู่ข้าง ๆ ผม แบบไบนกันหนอที่ป่าเถื่อนเลือดเย็นกว่ากัน ผมไม่รู้จริง ๆ

ประมาณ ๓ เดือนหลังจากรับตำแหน่งผู้บังคับหมวดในสนามรบ ผมก็มีโอกาสได้เจอผู้หมวดรอฟในตำแหน่งนายทหารสารบัญ ณ ที่บังคับการกองพันในบริเวณแอลซี นอร์ท อิงลิช ดูเหมือนเขาจะเป็นคนใหม่ ไม่เหมือนรอฟที่ผมเจอในคืนนั้น เรานั่งดื่มกันที่แหล่งชุมนุมนายทหาร เขาคุยใหญ่คุยโตถึงความกล้าหาญของเขาอย่างโน้นอย่างนี้ และดูเหมือน

เขาจะเชื่อในสิ่งที่เขากำลังพูดเสียด้วย ที่น่าแปลกคือ เขาได้รับเหรียญกล้าหาญด้วย ส่วนหนึ่งคงมาจากการที่เขาทำในฐานะที่เป็นนายทหารสารบัญประจำกองพัน ผมไม่รู้ว่าเบื้องลึกในใจเขา เขายังจำได้ไหมว่าในคืนสุดท้ายของการเป็นผู้บังคับหมวด เขาได้แสดงออกถึงความซื่อสัตย์ของตัวเองด้วยการสวดมนต์อ้อนวอนขอให้ข้าศึกอย่าได้บุกเข้ามาในบริเวณฐานของหมวด

เมื่อมองย้อนกลับมาที่ตัวเอง ผมก็เลยต้องมีความระมัดระวังความคิดของตัวเองให้มากขึ้น ไม่อยากเป็นเหมือนรอฟซึ่งหลอกแม้กระทั่งตัวเองจนเชื่อสนิท

ในเช้าวันรุ่งขึ้น เฮลิคอปเตอร์ก็มาถึงเพื่อมารับรอฟไป พอได้ยินเสียงเครื่องมาเท่านั้นแหละเขารีบลุกและโผล่ไปที่เครื่องเหมือนคนหนีอะไรสักอย่าง ไม่มีมาดเลย ไม่มีแม้กระทั่งการกล่าวอำลาลูกน้องของตัวเอง แต่พอเขาไปแล้วผมก็รู้สึกถึงภาระอันหนักอึ้ง เพราะตอนนี้ผมได้เป็นผู้รับผิดชอบหมวดของผมอย่างเต็มรูปแบบแล้ว สิ่งแรกที่ผมทำคือสำรวจหมวดของตัวเอง

หมวดที่ ๒ ของผมตั้งอยู่ใกล้กับหมู่บ้านทรงแลมที่รับผิดชอบและฐานของหมวดผมเป็นเนินเล็ก ๆ ตั้งอยู่สูงกว่าหมู่บ้านเพียง ๒๐ ฟุต ลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมกว้างด้านละ ๒๕ เมตร หมู่บ้านทรงแลมนี้มีลักษณะเป็นรูปตัวแอลคว่ำ ด้านยาวทอดตัวไปในแนวทิศตะวันออก-ตะวันตก ส่วนด้านสั้นทอดตัวแนวเหนือ-ใต้ ที่ตั้งของฐานหมวดอยู่ทางตะวันตกของด้านสั้นของตัวแอล

การวางตำแหน่งของหมวดแบบนี้ทำให้สามารถมองเห็นหมู่บ้านได้ถนัด ระหว่างหมู่บ้านและหมวดมีการวางลาดหนามหีบเพลงหลายชั้น

เพื่อป้องกันการโจมตีของข้าศึก แต่ก็เชื่อว่าลวดหนามหีบเพลงที่มีปลายอันแหลมคมราวกับใบมีดโกนจะสามารถต้านทานข้าศึกได้เสียทีเดียว ข้าศึกที่มีความชำนาญสามารถลอดผ่านมันไปได้ด้วยตัวเปล่า ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันอีกชั้นหนึ่ง หมวดของผมได้วางพลุส่องสว่างและกับระเบิดไว้เป็นระยะภายในลวดหนาม นอกจากนี้ทางรัฐบาลเวียดนามใต้ยังได้ส่งกำลังทหารจำนวน ๑ หมวดปืนเล็กเข้าไปคุ้มกันหมู่บ้านอีกชั้นหนึ่งโดยตั้งฐานอยู่ภายในหมู่บ้าน ได้ข่าวว่ากองกำลังนี้เกรงกล้าไม่น้อย เท่าที่ผมสัมผัสกับนายทหารของพวกเขา ผมว่าภาวะความเป็นผู้นำยังน้อยอยู่

การป้องกันหมวดของเราชั้นในสุดเป็นลวดหนามหีบเพลงอีก ๖ ชั้น และยังมีหลุมขบถแทรกอยู่เป็นระยะ อีกทั้งยังมีพลุส่องสว่างกับทุ่นระเบิดเคลย์มอร์ถึง ๕๔ ลูกวางไว้เป็นด่านป้องกันชั้นสุดท้าย ระเบิดเคลย์มอร์ที่ใช้จุดระเบิดด้วยสารซีโฟร์ (C-4) ที่ภายในเป็นเม็ดลูกปทรายเหล็กที่ฝังอยู่หลายร้อยเม็ด คล้าย ๆ กับเมล็ดถั่วลิสงเตาแข็ง ๆ ในมันฝรั่งบดแช่แข็งยังงี้ยังงั้น

ทุ่นระเบิดเคลย์มอร์เหล่านี้จะถูกจุดระเบิดโดยกระแสไฟฟ้าผ่านอุปกรณ์ที่เรียกว่าแครกเกอร์และสายไฟ เรายังมีคูлік ๔ ชุด รายรอบฐานทหารของเราจะรบในคูนี้ เราจึงวางกระสุนชนิดต่าง ๆ ระเบิดขว้าง รวมถึงจรวดต่อสู้อากาศเป็นระยะ แต่ละหมู่บ้านเล็กจะรับผิดชอบในแต่ละด้านของฐานที่เป็นรูปสามเหลี่ยม และสุดท้ายในแต่ละมุมของฐานจะวางปืนกลเอ็ม ๖๐ (M60) ซึ่งถือว่าเป็นอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูงในระดับหมวดไว้ เพื่อยับยั้งการบุกของข้าศึก ปืนกลเอ็ม ๖๐ นี้จะช่วยหมวดทหารราบได้มาก โดยเฉพาะในกรณีที่กำลังของหมวดที่รักษาฐานเหลือไม่ถึง ๑๐๐ เปอร์เซนต์ ซึ่งส่วนมากจะเป็นอย่างนั้นเพราะกำลังส่วนหนึ่งจะต้องออกไปทำการลาดตระเวน

ที่บังคับการหมวดตั้งอยู่ตรงกลางของฐานพอดีและหลุมที่ใช้เป็นที่กำบังสำหรับผู้บังคับหมวดก็ดูตื่นเสียเหลือเกิน ฐานนี้เดิมทหารเวียดนามได้เคยใช้ จึงยังมีซากหอคอยไม้ไผ่สูง ๔๐ ฟุต ใครที่จะใช้มันเป็นที่สังเกตการณ์ก็เสี่ยงเอาหน้อยก็แล้วกัน

ระหว่างลวดหนามหีบเพลงที่วางรอบฐานจะมีทางเข้าออกสำหรับหมู่ที่ออกไปทำการลาดตระเวน หรือเป็นทางออกฉุกเฉิน บริเวณที่เฮลิคอปเตอร์ลงจอดจะอยู่นอกฐานไปทางทิศใต้ เลยจากลานเฮลิคอปเตอร์ไปลักษณะภูมิประเทศจะเป็นที่ราบสลับกับป่าทึบ ทางทิศเหนือของฐานจะเป็นทุ่งนาเขียวขจีสลับกับที่ราบที่มีต้นไม้ขึ้นเป็นหย่อม ๆ เหมาะสำหรับข้าศึกที่จะใช้เป็นที่ซุ่มโจมตี ทางทิศตะวันตกเลยไปจนถึงทางหลวงหมายเลข ๑ ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงสลับกับทุ่งนา ลักษณะภูมิประเทศทางด้านนี้อันตรายที่สุดเพราะข้าศึกสามารถใช้เป็นที่สังเกตการเคลื่อนไหวของหมวดเราได้และยังสามารถยิงอาวุธระยะไกลใส่เราได้ด้วย ทางทิศตะวันออกของฐานเป็นหมู่บ้านที่หมวดผมมีภารกิจต้องปกป้อง และเลยหมู่บ้านไปจะเป็นทะเลจีนใต้

ถึงแม้ว่าภายในฐานจะมีความปลอดภัยสูง แต่เมื่อพิจารณารอบ ๆ ผมมั่นใจว่าฐานของเราตั้งอยู่ในดงของข้าศึกจริง ๆ หน่วยทหารของฝ่ายเดียวกันที่อยู่ใกล้ที่สุดคือฐานกองร้อยของผมซึ่งตั้งอยู่ห่างออกไป ๓ กิโลเมตร ที่นั่นจะประกอบไปด้วยทหารราบ ๑ หมวด เครื่องยิงลูกระเบิดขนาด ๘๑ มิลลิเมตร ๓ กระบอก ผมคิดว่าผู้บังคับกองร้อยผมไม่ค่อยจะรุกรบสักเท่าไร เขามักจะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่แต่ในฐานกองร้อย แม้กระทั่งพื้นที่ที่ควรจะไปลาดตระเวนก็ไม่ไป เลยต้องเป็นภาระของหมวดผมแทน นอกจากฐานกองร้อยแล้วยังมีหน่วยทหารอเมริกันอีกหน่วยหนึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกของหมวดผมประมาณ ๔ กิโลเมตร ผมคิดว่าสำหรับผม

หรือข้าศึกหน่วยนี้ตั้งอยู่ไกลเกินไป ถัดไปทางทิศใต้ของหมวดประมาณ ๕ กิโลเมตรคือที่ตั้งของหน่วยทหารเวียดนามได้อีกหน่วยหนึ่ง หลายเดือนหลังจากที่ผมมาปฏิบัติหน้าที่ หมวดผมได้มีโอกาสไปช่วยหน่วยดังกล่าวจากการถูกโจมตี แต่เมื่อไปถึงปรากฏว่าหน่วยนี้ละลายไปแล้ว ทหารทั้ง ๕๐ นายถูกฆ่าตายหมด มันบ่งบอกถึงประสิทธิภาพของทหารเวียดนามได้ระดับหนึ่ง

ในสภาพแวดล้อมแบบนี้ผมเป็นนายทหารคนเดียวที่รับผิดชอบพื้นที่กว่า ๒๐ ตารางกิโลเมตร นั่นคือจุดเริ่มต้นการรบของผม หลังจากเตรียมตัวมานานเพื่อการรบ มันถึงเวลาที่ผมต้องแสดงออกถึงภาวะผู้นำ เข้าตรู่ของที่นี่ช่างงดงามเหลือแม้จะอยู่ในบรรยากาศของสงคราม ผมนั่งตรึกตรองแผนการว่าต้องทำอะไรบ้าง